

Sygn. akt: III U 45/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 grudnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 12.12.2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 03.09.2013r. do 02.09.2014r.;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

J. P. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 12.12.2013r., znak: (...), odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazała, że w 2000r. trafiła do szpitala na operację guza tarczycy. W badaniu histopatologicznym stwierdzono chorobę Hashimoto. Operacja spowodowała porażenie prawej struny głosowej, występowały trudności z oddychaniem, nie mogła mówić. ZUS przyznał rentę na okres 7 miesięcy. Podała, że ma problemy z kręgosłupem i kolanami. Mimo to pracuje 30 –40 godzin miesięcznie jako salowa w szpitalu, jednak jej stan zdrowia nie pozwala na zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy i jest w trudnej sytuacji finansowej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że J. P. zwróciła się z kolejnym wnioskiem o ustalenie stopnia niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 10.10.2013r. ustalił,

że nie jest ona niezdolna do pracy. Ubezpieczona złożyła sprzeciw, jednak Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 27.11.2013r. także ustaliła, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy.

Wobec powyższego zdaniem ZUS zaskarżoną decyzją z dnia 12.12.2013r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Decyzjami z dnia: 30.12.2010r., znak (...) oraz z dnia 16.03.2009r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosków J. P. odpowiednio z dni: 20.11.2008r. i 17.11.2010r. - odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na brak istnienia przesłanki ustawowej - niezdolności do pracy.

[dowód: akta rentowe 7068047 z dn. 21.11.2008r. – k. 55, 18.11.2010r. – k. 15]

W dniu 11.09.2013r. J. P. złożyła kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, dlatego skierowana została na badania przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 10.10.2013r. ustalił, że nie jest ona niezdolna do pracy. Ubezpieczona złożyła sprzeciw, jednak Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 27.11.2013r. także ustaliła, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. W konsekwencji organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 12.12.2013r., znak (...).

ZUS ustalił, że ubezpieczona zgromadziła staż pracy w ilości 28 lat, 6 miesięcy i 6 dni, w tym 23 lata, 6 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 11 miesięcy i 13 dni okresów nieskładkowych. Natomiast w ostatnim dziesięcioleciu do dnia złożenia wniosku o rentę ubezpieczona udowodniła 3 lata, 11 miesięcy i 13 dni, zamiast wymaganych 5 lat.

ZUS nie uwzględnił okresów:

- od 01.09.1973r. do 21.02.1976r. w Spółdzielni Pracy (...), ponieważ brak jest oryginału dokumentu potwierdzającego zatrudnienie (w aktach znajduje się tylko kserokopia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu),
- od 20.07.1995r. do 31.07.1995r., ponieważ wystąpiły rozbieżności w dokumentach między świadectwem pracy, a zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu,
- od 08.04.2004r. do 30.06.2004r., ponieważ ubezpieczona przebywała w tym okresie na urlopie bezpłatnym.

Jednocześnie ZUS poinformował ubezpieczoną, że nie przedłożyła zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy o okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych w latach 2010 - 2011 oraz dokumentu potwierdzającego zatrudnienie na umowę zlecenie w 2012r. i 2013r. w (...).

J. P. złożyła do akt rentowych wymaganą dokumentację, po rozpatrzeniu której ZUS przeliczył staż pracy i ustalił, że uległ on zmianie i wyniósł 24 lata, 10 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 1 miesiąc i 25 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 30 lat i 5 dni. W ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę odwołująca J. P. posiada łączny staż pracy wynoszący 5 lat, 5 miesięcy i 2 dni.

W związku ze zmianą stażu pracy Oddział ZUS w dniu 29.10.2014r. wydał ponowną decyzję o odmowie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska orzekła, że nie jest ona niezdolna do pracy.

[dowód: akta rentowe nr 028030873]

Odwołanie J. P. od decyzji ZUS z dnia 12.12.2013r. jest zasadne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2013.1440) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, która spełnia łącznie następujące przesłanki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy).

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 powoływanej ustawy, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast **częściowo niezdolną do pracy** jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zgodnie zaś z art. 61 w/w ustawy prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

W świetle cytowanych wyżej przepisów rozstrzygnięcie w sprawie było uzależnione od ustalenia, czy J. P. jest niezdolna do pracy i w jakim stopniu. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, ocena niezdolności do pracy z medycznego punktu widzenia wymaga wiadomości specjalnych i Sąd nie może - wbrew opinii biegłego (biegłych) - opierać ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu. (wyrok z dnia 14.05.2014r., III AUa 1810/13, LEX nr 1469282).

Na tę okoliczność Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu ortopedii, neurologii i kardiologii.

Biegli z zakresu: neurologii: W. T., ortopedii G. K. i kardiologii B. G. po przeprowadzeniu badania odwołującej w dniu 15.03.2014r. rozpoznali u niej: chorobę niedokrwienną serca przewlekłą II okres wg (...), dyslipidemię, nadciśnienie tętnicze, nadwagę, pooperacyjną niedoczynność tarczycy niewyrównaną, zespół bólowy kręgosłupa C w przebiegu dyskopatii (...), (...), zespół bólowy kręgosłupa L/S w przebiegu dyskopatii (...) i (...) i stan po urazie kolana lewego.

Schorzenia te, zdaniem biegłych, oraz stopień ich zaawansowania naruszają sprawność organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy na okres 1 roku; od 03.09.2013r.

W uzasadnieniu biegli wskazali, że istnieją udokumentowane zmiany miażdżycowe w naczyniach wieńcowych. W badaniu angio-CT w 2007r. było to 40% zwężenie (...) i 30% (...). Od roku badana ma bardzo typowe dla choroby wieńcowej dolegliwości bólowe. Bóle pojawiają się po małych wysiłkach, np. po przejściu krokiem marszowym 20 do 30 metrów. Wykonywanie zawodu cukiernika, sprzątaczkę, pomocy w (...) wymaga znacznie większych wysiłków fizycznych, a to sprawia, że jest ona częściowo niezdolna do pracy zarobkowej na rok od 03.09.2013r. Prawidłowe leczenie choroby wieńcowej może przywrócić zdolność badanej do pracy. Zespół bólowy kręgosłupa C, w przebiegu dyskopatii (...), (...), zespół bólowy kręgosłupa L/S w przebiegu dyskopatii (...) i (...), stan po urazie kolana lewego, nie ograniczają funkcji narządu ruchu w takim stopniu powodującym niezdolność do pracy. (k. 13 – 15 a.s.)

Do powyższej opinii zastrzeżenia wniósł ZUS. Podał, że w badaniu przedmiotowym nie opisano istotnych odchyłek funkcjonalnego - ograniczających sprawność w sposób znaczny - uzasadniających orzeczenie niezdolności do pracy - chód wydolny - z lekkim utykaniem, funkcja rąk - zachowana, bez dużych ograniczeń ruchomości kręgosłupa,

bez jawnych cech niewydolności krążenia. Ubezpieczona niewątpliwie wymaga diagnostyki kardiologicznej, ale może ona być przeprowadzona w ramach zwolnień lekarskich. Obecnie nie ma potwierdzonych dokumentacją zaostrzeń choroby wieńcowej, nie było żadnej diagnostyki - od 2007r. - rozpoznana wówczas choroba wieńcowa I (...), wg CT zwężenia naczyń wieńcowych nieistotne hemodynamicznie. Wniósł o powołanie innych biegłych (k. 20 a.s.).

Biorąc powyższe zarzuty Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych z zakresu: neurologii W. T., ortopedii G. K. i kardiologii B. G. .

Biegli sądowi powtórzyli stwierdzenia z uzasadnienia swojej pierwotnej opinii. Wskazali, że ubezpieczona ma od 7 lat udokumentowane zmiany w naczyniach wieńcowych. **Obecnie ma bardzo typowe dla choroby wieńcowej dolegliwości bólowe uniemożliwiające wykonywanie prac zgodnie z posiadanym wykształceniem i umiejętnościami.** Chorobę wieńcową rozpoznał również lekarz wystawiający zaświadczenie o stanie zdrowia (...)J.w dniu 03.09.2014r. Natomiast w opinii lekarskiej ZUS z dnia 27.11.2013r. w badaniu podmiotowym nie stwierdzono dolegliwości wieńcowych, nie rozpoznano tej choroby i nie brano jej pod uwagę przy wydawaniu opinii (brak odniesienia się do tej choroby w uzasadnieniu opinii). Nie wspomniano o badaniu angio CT z 2007r., które potwierdziło zmiany miażdżycowe w naczyniach wieńcowych. Zmiany te miały miejsce u kobiety z zaburzeniami gospodarki lipidowej z niedoczynnością tarczycy z nadwagą. Przez następne 7 lat zmiany mogły się tylko u takiej osoby pogłębić, a nie cofnąć. Na pogłębienie się miażdżycy w naczyniach wieńcowych wskazuje obecny wywiad chorobowy. Choroba wieńcowa należy do tego typu chorób, gdzie podstawą jej rozpoznania i oceny jej przebiegu jest wywiad, a nie badania dodatkowe. Stwierdzenie w zastrzeżeniach ZUS z dnia 30 maja „Obecnie- nie ma potwierdzonych dokumentacją zaostrzeń choroby wieńcowej, nie było żadnej diagnostyki - od 2007r.” nie upoważnia do uznania badanej za zdolną do pracy. Bo sam ZUS przyznaje, że nie wie, czy badana jest zdolna do pracy, czy też nie, ale uznaje ją za zdolną - bo nie było odpowiedniej dokumentacji i diagnostyki. W takiej sytuacji – podkreślili biegli - to ZUS powinien stworzyć taką dokumentację i diagnostykę przed wydaniem opinii skoro to organowi rentowemu brakuje dokumentacji i badań. Natomiast biegli podtrzymali swoją opinię z dnia 15.03.2014r. (k. 25 a.s.)

Do powyższej opinii uzupełniającej zastrzeżenia ponownie wniósł ZUS. Podał, że opinia nie zawiera żadnych nowych danych dla uzasadnienia wskazań do orzeczenia świadczenia rentowego. Rozpoznanie choroby wieńcowej nie musi stanowić wskazań do orzeczenia takiego świadczenia. Ostatnie wyniki badań, które wykonywano to cardio CT z 2007r. uwidaczniające obecność hemodynamicznie nieistotnych zwężeń tt wieńcowych. Jeżeli istnieją dolegliwości lub inne wskazania do wykonania badań - są wykonywane przez lekarzy prowadzących i są podstawą do korzystania przede wszystkim z innych niż renta świadczeń z ubezpieczenia społecznego - ze zwolnień lekarskich, z których ubezpieczona w 2013r. korzystała kilkakrotnie - z innych niż kardiologiczne przyczyn (k. 47 a.s.).

W toku postępowania J. P. złożyła „Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności”, z których wynika, że od dnia 2000r. istnieje u niej lekka niepełnosprawność, zaś ostatnie (...) wydano na okres do 31.03.2017r. (k. 67-70 a.s.).

Organ rentowy w toku postępowania wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnych biegłych. Wniosek został oddalony na podstawie art. 217 § 3 k.p.c., ponieważ sporne okoliczności zostały już wyjaśnione (postanowienie z dnia 17.12.2014r., adnotacja 00:02:45, k. 71 a.s.). Zgodnie bowiem z ugruntowanym stanowiskiem judykatury Sąd nie musi na wniosek strony dopuścić dowodu z opinii biegłych, jeśli uzna, że ekspertyzy, którymi dysponuje, są wystarczające do wyjaśnienia stanu zdrowia (podobnie: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.01.2012r. I UK 195/11). Wskazać też należy, że zarówno doktryna jak i orzecznictwo stoją na stanowisku, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (wyrok SN z 4.08.1999 r, I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 15, poz. 479).

Zdaniem Sądu, wydane w sprawie opinie – główna i uzupełniająca, mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Zostały wydane przez biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiednich do ujawnionych u odwołującej schorzeń. Biegli dokonali analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, przeprowadzili wywiad oraz badania odwołującej. Zarówno rozpoznanie, jak i wnioski, jakie znajdują się w opinii są rzeczowe, spójne i logiczne, dlatego zasługują

na uwzględnienie. Biegli określili schorzenia, stopień ich nasilenia i wpływ na zdolność do pracy. Z opinii wynika, iż podstawą stwierdzenia częściowej niezdolności jest choroba wieńcowa. Biegli ustalili, że badana ma typowe dla tej choroby dolegliwości bólowe uniemożliwiające wykonywanie prac zgodnie z posiadanym doświadczeniem i umiejętnościami.

W świetle w/w wyników badań należy podzielić wnioski biegłych o częściowej niezdolności do pracy. J. P., z wykształcenia cukiernik, pracowała jako tzw. gotowaczka, opiekunka osób starszych, siostra PCK, wagowa, sprzątaczką, pokojową. Prace na w/w stanowiskach wymagają sprawności fizycznej. Odwołująca cierpi na schorzenia kardiologiczne, które w sposób oczywisty wpływają na jej codzienne funkcjonowanie i zdolność do pracy. Należy wskazać, że o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

W swoim odwołaniu J. P. wskazała, że od 2 lat pracuje jako salowa w szpitalu, jednak tylko 30 -40 godzin miesięcznie ze względu na kłopoty zdrowotne. Tymczasem wymóg utraty zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami w stopniu znacznym wskazuje na możliwość zachowania nieznacznej zdolności do takiej pracy. Istnieniu częściowej niezdolności do pracy nie przeczy zatem wykonywanie pracy zgodnej z kwalifikacjami, choć w rozmiarze odpowiadającym tej nieznacznej zdolności. Nadto, o poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie, lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej. Niższy jest zatem poziom kwalifikacji osób wykonujących proste prace fizyczne – jak w omawianej sprawie, gdzie J. P. wykonywała prace niewymagające przyuczenia zawodowego, niż poziom kwalifikacji osób wykonujących prace wymagające określonych specjalistycznych umiejętności nabywanych na podstawie przygotowania zawodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18.09.2014r., III AUa 12/14, LEX nr 1527184). Powyższe okoliczności wskazują, że badana w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, dlatego Sąd podzielił wnioski biegłych. Biorąc pod uwagę wiek odwołującej i charakter schorzenia należy też zaakceptować wniosek biegłych o okresowej niezdolności, bowiem prawidłowe leczenie może przywrócić zdolność do pracy. Odwołująca ma obecnie (...) lat, a efektywne leczenie może przynieść poprawę stanu zdrowia, co umożliwi podjęcie zatrudnienia. W sytuacji pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczona może złożyć następny wniosek o przyznanie stosownego świadczenia.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 12.12.2013r. i przyznał J. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 03.09.2013r. do dnia 02.09.2014r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie niezdolności do pracy J. P., jej stopnia i okresu trwania. Dopiero postępowanie sądowe, powołanie biegłych lekarzy pozwoliło na ustalenie częściowej niezdolności. Ponadto biegli wskazali, że nastąpiło pogłębienie się miażdżycy w naczyniach wieńcowych. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie niezdolności do pracy badanej w toku postępowania przed tym organem. Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w wyroku.